

İÇİNDEKİLER

SÖZ BAŞI	5
MEHMET ÂKİF ERSOY'UN HAYATI VE SAFAHAT	9
ÂSİM'İN NESLİ	15
MEHMET ÂKİF'TE GENÇLİK	17
SAFAHAT'TA DEĞERLERİMİZ	41
Adâlet	43
Adamlık	47
Ahlâk	50
Azim	42
Birleştiricilik	62
Çalışkanlık	70
Diğergamlık	90
Doğruluk	94
Duyarlık	113
Edep	122
Fedâkarlık	123
Hakkâniyet	124
Hikmet	129
Hoşgörü	136
İdealizm	138
İffet	146
İnanç	147
Kanaatkârlık	157
Merhamet	159
Özgüven	165

Paylaşıcılık.....	168
Sabır	169
Sadâkat.....	171
Saygı.....	173
Sebat.....	175
Sevgi.....	179
Sorumluluk.....	183
Şecaat.....	186
Şükür.....	204
Tefekkür.....	205
Tevâzu.....	213
Tevekkül.....	216
Ümitvarlık.....	227
Vatanseverlik.....	238
Vefa.....	243
Yardımseverlik.....	247
DEĞERLENDİRME VE SONUÇ.....	251
İSTATİSTİKLER VE GRAFİK.....	253
KAYNAKLAR.....	265

SÖZ BAŞI

Milli şairimiz Mehmet Âkif Ersoy, daha çok şairlik yönüyle bilinir. Nitekim üstad, gerçek anlamda bir şairdir. Tek eseri, yedi kitap hâlinde yayımlanan “Safahat”tır. Şiirlerini bir araya getirdiği bu eserinde, Türk şiirine muhteva ve şekil bakımından yeni bir ruh kazandırmıştır. Şiirlerinde, Türkçeye hâkimiyeti ve halk söyleyişlerini iyi bilmesi sebebiyle Türk insanının iç dünyasını başarıyla yansıtmıştır. Âkif, Safahat’ta gerçekçi bir üslûp kullanmış; manzum hikâyelere, manzum seyahat hatıralarına, manzum vaazlara ve müstakil lirik şiirlere yer vermiştir. Şiirlerinde aruz veznine olan hâkimiyeti, kâfiye bulmadaki ustalığı ve konuşma dilini kullanmadaki başarısı harikulâdedir.

Âkif, ilk şiirlerinden itibaren toplumun siyasî, dinî, ahlâkî, sosyal ve kültürel meselelerine eserlerinde çok geniş yer veren realist bir sanat anlayışına sahiptir. Osmanlı devletinin çöküşü ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin kuruluşu döneminde zorluklarla mücadele etmiş ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin kuruluşunda aktif bir rol almış Mehmet Âkif gibi bir şahsiyetin gençlerimiz tarafından çok iyi tanınması ve anlaşılması gerektiği kanaatindeyiz. Bu seçkin şahsiyet, millî marşımızın seçiminde para ödülü kabul etmemiş ve yazdığı şiiri millete armağan etmiştir.

Mehmet Âkif, kelimenin tam anlamıyla davasını yaşayan bir şahsiyettir: Onun hayatını ve ideallerini özetleyecek olursak şöyle bir benzetme yapılabilir: Âkif; İslâm’ın Hz. Ömer’i, Şark Dünyası’nın mütefekkeri, Türk milletinin alpereni, istiklâlin şairi, Türkçenin ve şiirin de üstadıdır.

Büyük bir idealist ve çetin bir mücadele adamı idi. Hiçbir şey için kimseye minnet etmez, kimseye boyun eğmezdi. Haksızlığa asla tahammül edemezdi ve hakka saygısı büyüktü. Parayı sevmezdi. Hayatı ve evi oldukça sadeydi. Az konuşur, çok sükût ederdi. İkiyüzlülere sevmezdi. Fakat yaşı ilerledikçe: *“İkiyüzlülere artık sever oldum; çünkü yaşadıkça yirmi yüzlü insanlar görmeye başladım.”* diyordu.

Mehmet Âkif, Türk edebiyatında yeri doldurulamayan eşsiz, çok yönlü bir sanatkârdır. Yeni kuşaklar, Mehmet Âkif’i genellikle milli şairimiz olarak tanımaktadırlar. Hâlbuki o, yeni kuşaklar tarafından örnek alınması gereken farklı özelliklere sahip zirve bir şahsiyettir. İdealist, sanatkâr, şair, hatip, devlet adamı, kahraman, âlim, bilge bir düşünce ve dava adamıdır.

6 Mehmet Âkif, idealindeki gençliği Âsım’ın Nesli olarak niteliyordu. Âsım, Mehmet Âkif’in ana hatlarını ayrıntılı olarak çizdiği ideal bir gençlik sembolüdür. O, vatanını, milletini, değerlerini ve tarihini sevmektedir. Haksızlığa tahammülü yoktur. Haksızlığa karşı susmayan, haykıran ve hatta bileği ile düzeltmeye çalışan bir gençtir Âsım. Güçlüdür ve bu gücünü şahsî çıkarları için değil, ülkesi, milleti, toplumun yararları ve geleceği için kullanmaktadır. Kavgası, toplumun yararınadır.

Âsım, bir semboldür. Müslüman Türk gençliğini temsil eder. İnancı tamdır. Ülkesini işgal etmek isteyenlere mücadele eder. Bunun en canlı örneği Gençlik; hayatın baharı, ömrün gül bahçesidir. Gençler ise, milletlerin ve devletlerin en önemli potansiyel güçleridir. Dolayısıyla millet ve devleti yaşatma ve geleceğe taşıma yolunda, gençlere özel bir değer vermek gerekiyor. Gençleri ideal bir şekilde yetiştirmek ve geleceğimizi onlara emanet etmek amacıyla, çok özel araştırma, uygulama ve model insanlara ihtiyaç

vardır. Bu bağlamda önümüzde Mehmet Âkif gibi örnek bir şahsiyetin hayatı ve “Âsım’ın Nesli” gibi bir gençlik modeli bulunmaktadır. Mehmet Âkif’i ve “Âsım’ın Nesli”ni gereğince ve doğru kavrayabilmek için, öncelikle Mehmet Âkif’in hayatına bakmakta ve onu yakından tanımakta yarar vardır.

1924 yılında yayımlanan “Âsım” isimli altıncı “Safahat”, şaire en büyük şöhretini kazandırmıştır. Manzum hikâye tarzında çok kuvvetli millî lirizme yazılmış olan eserde, aydın ve vatansever Türk gençliği tasvir edilir. Şaire göre bu gençlik, Müslüman Türk’ün namusunu çiğnetmeyen, Türk milletini kurtaracak ve geleceğin Türkiye’sini de kuracak olan imanlı gençliktir.

Günümüzde en önemli konulardan birisi de nesillerin yetiştirilmesidir. Bu konuda ciddi zorluklarımız vardır. Kendileri değerli olan; insani, ahlâki vb. değerlere sahip “değer”li gençler yetiştirmek hepimizin en önemli sorumluluğudur. İşte bu noktada Mehmet Âkif’in hayatı ve “Âsım’ın Nesli” iyi bir model olabilir.

Elinizdeki bu kitapta Mehmet Âkif’in hayatı, “Âsım’ın Nesli” ve *Safahat*’taki değerlerimiz tespit edilerek ilk kez kamuoyunun dikkatine sunulmaktadır. Kitabımızın gelecekte güzel ve idealist nesillerin yetişmesine, sağlam temelli ailelerin kurulmasına katkı sağlaması ümidiyle emeği geçen herkese şükranlarımızı sunarız.

Prof. Dr. Ertuğrul Yaman
Öğr. Asım Mikail Emer